

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 29 Απριλίου 2020

**Ενημέρωση διαπιστευμένων συντακτών υγείας από τον
Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων
Νίκο Χαρδαλιά, τον εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας
για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα
και την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων Νίκη Κεραμέως**

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Καλησπέρα σας από το Υπουργείο Υγείας. Ξεκινά η καθημερινή ενημέρωση από τον Υφυπουργό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κρίσεων, Νίκο Χαρδαλιά και τον εκπρόσωπο του Υπουργείου για το νέο κορονοϊό, Καθηγητή Σωτήρη Τσιόδρα.

Απόψε, καλωσορίζουμε στο Υπουργείο Υγείας την Υπουργό κυρία Νίκη Κεραμέως, η οποία θα παρουσιάσει το σχέδιο για τη σταδιακή επαναλειτουργία των δομών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Κύριε Καθηγητά, έχετε το λόγο.

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Καλησπέρα σας. Έως σήμερα, περισσότερα από 3.162.000 κρούσματα του νέου κορονοϊού έχουν καταγραφεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Περισσότεροι από 975.000 συνάνθρωποί μας, ενώ μολύνθηκαν από τον ιό, ανέρρωσαν και έγιναν καλά. Έχουν καταγραφεί παγκοσμίως 219.287 θάνατοι.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν καταγραφεί περισσότερες από 1.000.000 περιπτώσεις της νόσου και περίπου 60.000 θάνατοι. Από 300 ως 600 θανάτους ανά ημέρα καταγράφουν 4 ευρωπαϊκές χώρες, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Εμείς σήμερα ανακοινώνουμε στη χώρα μας 10 νέα κρούσματα του νέου ιού, με το συνολικό αριθμό των κρουσμάτων να ανέρχεται στα 2.576. Το 55,7% αφορά άνδρες. Το 23%, δηλαδή 589 κρούσματα, σχετίζονται με ταξίδι στο εξωτερικό και 1.268 κρούσματα, το 49,2% είναι σχετιζόμενα με ήδη γνωστό κρούσμα.

41 συμπολίτες μας νοσηλεύονται διασωληνωμένοι. Η διάμεση ηλικία τους είναι 67 ετών, 12 το 29,3% είναι γυναίκες και οι υπόλοιποι άνδρες. Το 88% έχει υποκείμενο νόσημα ή είναι ηλικιωμένοι, 70 ετών και άνω.

71 ασθενείς έχουν εξέλθει από τις ΜΕΘ.

Τέλος, έχουμε έναν ακόμα καταγεγραμμένο θάνατο και 139 θανάτους συνολικά στη χώρα. 36 ήταν γυναίκες και οι υπόλοιποι άνδρες. Η διάμεση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ηλικία των θανόντων συμπολιτών μας ήταν τα 74 έτη και το 91,4% είχε κάποιο υποκείμενο νόσημα ή/και ηλικία 70 ετών και άνω.

Έχουν συνολικά έως σήμερα ελεγχθεί 72.130 κλινικά δείγματα.

Εμείς σαν επιστημονική κοινότητα και η Επιτροπή Εμπειρογνοωμένων του Υπουργείου Υγείας, έχουμε μιλήσει για την απόλυτη διαφάνεια σε αυτήν την κρίση. Επιτρέψτε μου να αναφέρω εδώ, πως λόγω της συμμετοχής μου σε απόκριση δεκάδων μειζόνων επιδημιών και συμβάντων δημόσιας υγείας στη χώρα μας τα τελευταία 15 έτη, από την εμπειρία μου τα ερωτηματικά πρέπει να απαντώνται με την κατά το δυνατόν υψηλότερη σαφήνεια. Οι σκιές να ξεδιαλώνονται.

Η εμπιστοσύνη και η προσήλωση στην αλήθεια είναι οι σημαντικότερες παράμετροι. Αλίμονο σε αυτούς που παλεύουν στην πρώτη γραμμή και δεν είναι έτοιμοι να αντιμετωπίσουν την όποια αβεβαιότητα με προσήλωση στην έως τώρα γνωστή αλήθεια.

Οι κρίσεις δημόσιας υγείας αφορούν όλους μας. Είναι κάτι για το οποίο χρειάζεται συνεχής επαγρύπνηση. Δυστυχώς, σε πολύ συγκεκριμένα παραδείγματα στο εξωτερικό, έγιναν αρχικά κάποιες λάθος εκτιμήσεις, πάρθηκαν καθυστερημένες αποφάσεις. Συστήματα υγείας προηγμένων χωρών έδειξαν σημαντική ανεπάρκεια στην αντιμετώπιση της κρίσης. Κανένα σύστημα, το τονίζω, δεν μπορεί να αντιμετωπίζει μαζική εισροή μεγάλου αριθμού κρουσμάτων, σε έναν ιό για τον οποίο δεν υπάρχει γενική ανοσία και έχει όλα τα άλλα χαρακτηριστικά του νέου ιού, συμπεριλαμβανομένης της μεταδοτικότητάς του.

Εμείς γλιτώσαμε από το κακό, όχι χωρίς τραυματισμούς, όχι χωρίς απώλειες. Δεν θέλω να φαντάζομαι τι θα είχε συμβεί αν δεν είχαμε δείξει αυτή την ψυχραιμία, αλλά και εξαιρετικά δύσκολη να υιοθετηθεί, στάση.

Σε συνδυασμό με τα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα, αλλά λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την επιστημονική αβεβαιότητα, πρέπει να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε. Χρειαζόμαστε σαν οδηγό μας λογικές, τις πιο λογικές αποφάσεις. Φυσικά, όλα αυτά γίνονται λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες όλων μας. Είμαστε όλοι μέλη της ίδιας κοινωνίας. Έχουμε όλοι τις ίδιες ανησυχίες, άλλος λιγότερο, άλλος περισσότερο.

Από την άλλη μεριά, δεν πρέπει όλοι μας να εκδηλώνουμε ευκαιρώς-ακαίρως αδυναμία σε οποιαδήποτε προσπάθεια επανόδου στην κανονικότητα, ούτε να υπερτονίζουμε τις αβεβαιότητες. Έχει νομίζω έναν εγωισμό αυτή η στρατηγική. Δεν ωφελεί. Το ζήσαμε και στην αρχή αυτής της επιδημίας ακόμη περισσότερο.

Για παράδειγμα, σχετικά με τα μέτρα προστασίας και τη χρήση μάσκας ως ισχυρή σύσταση ή και υποχρέωση, ανάλογα το χώρο, ιδιαίτερα τους χώρους που παρατηρείται ιδιαίτερος συγχρωτισμός.

Ίσως να σας φαίνεται παράλογο το ότι τώρα τοποθετηθήκαμε έτσι, ενώ πριν λίγες εβδομάδες αλλιώς. Όμως πρέπει να ακούσετε όλα τα δεδομένα που τώρα στηρίζουν τη χρήση της μάσκας, ενώ τότε όχι.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τότε ήμασταν σε ένα καθοριστικό για την πορεία της επιδημίας lock down. Όπως μου είπε ο αγαπητός μου καθηγητής Μπαμπινιώτης, μας είχε επιβληθεί απαγορευτικό.

Η τότε πορεία της επιδημίας στη χώρα μας είχε συζητηθεί από την Επιτροπή, η οποία δεν συνέστησε τη γενικευμένη χρήση μάσκας, εκτιμώντας και τους κινδύνους από τη χρήση της. Θεώρησε πως το απαγορευτικό που μας είχε τεθεί, ήταν αρκετό για εκείνη τη φάση της επιδημίας.

Τώρα, οι συνθήκες σιγά-σιγά γίνονται άλλες. Είναι μια εξελισσόμενη κατάσταση. Η κοινωνία σιγά-σιγά θα ανοίξει. Τα μέτρα της φυσικής απόστασης θα διατηρηθούν, αλλά δεν μπορούν πάντοτε να τηρηθούν. Πρέπει να κάνουμε ό,τι παραπάνω μπορούμε για κάποιους τομείς της κοινωνίας.

Η χρήση της μάσκας θα γίνει ως συμπληρωματικό μέτρο για το νέο ιό και όχι για να μην κολλήσουμε, αλλά κυρίως για να μη μεταδώσουμε στους άλλους τον ιό μας όταν έχουμε ελαφρά ή και καθόλου συμπτώματα.

Οι πρόσφατες οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και του Ευρωπαϊκού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων υποστηρίζουν αυτή τη στρατηγική μας, όπως και τότε μας έδιναν το δικαίωμα να τοποθετηθούμε ενάντια.

Πιστέψτε με, σε τέτοια θέματα είναι δύσκολο να υπάρχει ομοφωνία, αλλά τα ενδεχόμενα οφέλη από μια ισχυρή σύσταση ή υποχρέωση για χρήση της μάσκας, του καλύμματος στόματος και μύτης αυτή την περίοδο – που ανοίγουμε στην αρχή περιορισμένα και σταδιακά περισσότερο – και ιδιαίτερα όταν υπάρχει υψηλός συγχρωτισμός, όπως στα μέσα μαζικής μεταφοράς, θα είναι ένα σημαντικό επιπλέον μέτρο και ίσως πιο σημαντικό από το να μην χρησιμοποιούμε καθόλου τη μάσκα.

Είναι ο χορός της αβεβαιότητας με την πρακτική λογική.

Επιπρόσθετα, η Επιτροπή επανατοποθετήθηκε για τη χρήση των ιατρικών масκών με βαλβίδα υψηλής αναπνευστικής προστασίας, αυτές που χρησιμοποιούμε εμείς οι υγειονομικοί. Είναι λάθος. Δεν συστήνονται και είναι και επικίνδυνες για τη μετάδοση της νόσου, από ένα ασυμπτωματικό άτομο που ανήκει στο γενικό κοινό και είναι στην ασυμπτωματική φάση της νόσου.

Πρέπει να τονίσουμε πως δεν μιλάμε για ιατρική μάσκα. Μιλάμε για μια πάνινη, υφασμάτινη, ακόμα και χάρτινη μάσκα, που με απλό τρόπο μπορεί να κατασκευαστεί, ακόμα και στο σπίτι, από διάφορα υλικά.

Παρόλα αυτά, επανερχόμαστε στο κύριο μήνυμα, υπάρχει και κίνδυνος από τη λανθασμένη χρήση και εφαρμογή της μάσκας. Παραδείγματος χάρη να είσαι υγιής και να την χρησιμοποιείς λάθος, να την πιάνεις από μπροστά και να μολύνεσαι με τυχόν σταγονίδια που έχουν κάτσει πάνω στη μάσκα, καθώς και μια ψευδής αίσθηση ασφάλειας, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε λάθος συμπεριφορές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η χρήση της μάσκας δεν υποκαθιστά τους βασικούς μας κανόνες, τους κανόνες προστασίας που έχουμε μάθει όλοι μας αυτό τον καιρό. Τα σημαντικά μέτρα, συγγνώμη που τα επαναλαμβάνω, αυτά είναι τα πιο σημαντικά, αυτά μας έβγαλαν από τη μεγάλη διασπορά μαζί με το lockdown, το απαγορευτικό, όπως της διατήρησης της φυσικής απόστασης, της υγιεινής των χεριών, της αποφυγής αγγίγματος του προσώπου μας, της αναζήτησης ιατρικής βοήθειας αν έχουμε συμπτώματα.

Επίσης, για όποιον δεν έχει μάσκα, ισχύει φυσικά το γνωστό μας μέτρο να καλύψω το πρόσωπό μου αν βήχω, αν φτερνιστώ με ένα χαρτομάντηλο ή μέσα στον αγκώνα, τώρα μάλιστα που είναι μια εποχή που αυξάνονται και οι αλλεργίες στον πληθυσμό. Θα σας μιλήσω άλλη μέρα για αυτό.

Η πάνινη, υφασμάτινη ή χάρτινη μάσκα, αυτό το κάλυμμα προσώπου, δεν γίνεται να χρησιμοποιηθεί χωρίς ταυτόχρονα την πολύ καλή χρήση υγιεινής των χεριών με αντισηπτικό.

Επίσης, χρειάζονται οδηγίες για το πώς θα την φυλάξουμε, πώς θα την απορρίψουμε, πώς θα την καθαρίσουμε. Αναλυτικές οδηγίες για τις μάσκες θα ακολουθήσουν άμεσα από τον Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και μέλη της Επιτροπής μας, της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, με ειδική εξειδίκευση και εμπειρία σε παρόμοια μέτρα.

Εγώ νομίζω πρέπει να δούμε αυτό το μέτρο, όπου απαιτείται, όχι σαν μία αποξένωση μεταξύ μας, αλλά σαν μία συνεργασία όλων μας, μία αίσθηση της συμβολής μας στο γενικό καλό. Η αξία του προσώπου δεν έχει καταργηθεί. Πιστεύω θα επανέλθει ακόμα πιο ισχυρή όταν αυτό το μέτρο αρθεί.

Περνώ σε ένα άλλο μέτρο που αφορά στην επαναλειτουργία της εκπαίδευσης για το οποίο έχουμε και σήμερα υψηλή προσκεκλημένη στο Υπουργείο Υγείας. Μία άλλη σημαντική πρόκληση, με αβεβαιότητες για την Πολιτεία και την επιστημονική κοινότητα.

Σύμφωνα με τα τελευταία δεδομένα και την τελευταία εκτίμηση κινδύνου του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης Νόσων, το Ευρωπαϊκό CDC, η οποία δημοσιεύτηκε στις 23 Απριλίου 2020 και με συμμετοχή Ελλήνων επιστημόνων που εργάζονται αυτή τη στιγμή στο Ευρωπαϊκό CDC, αναφέρονται τα εξής νεότερα επιστημονικά δεδομένα σχετικά με τη νέα νόσο και τα παιδιά.

Πρώτον, παρόμοια με δύο άλλους πολύ σοβαρούς κορονοϊούς, τον ιό SARS και τον ιό MERS, οι λοιμώξεις από το νέο ιό παρατηρούνται πολύ λιγότερο συχνά στα παιδιά.

Δεύτερον, τα παιδιά εμφανίζουν, στη συντριπτική τους πλειοψηφία, ηπιότερα συμπτώματα από τους ενήλικες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τρίτον, παιδιά με σοβαρή νόσο ήταν το λιγότερο από το 1% στη μεγαλύτερη, έως σήμερα, πληθυσμιακή μελέτη από την Κίνα. Λιγότερο από 1%.

Τέταρτον, τα παιδιά κυρίως μολύνονται εντός του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, ενώ ο δευτερογενής δείκτης προσβολής είναι πολύ χαμηλότερος για τα παιδιά από ότι για τους ενήλικες. Για την ακρίβεια, τα παιδιά κολλάνε τη νόσο περίπου τρεις φορές λιγότερο από τους 20 ετών και πάνω και 4 φορές λιγότερο από ότι οι ενήλικες άνω των 60 ετών.

Πέμπτον, μετάδοση από παιδί σε ενήλικα φαίνεται να είναι ασυνήθιστη. Κατά τη διερεύνηση του πρώτου κρούσματος στη Γαλλία, ενδελεχή διερεύνηση, ένα μολυσμένο παιδί παρακολούθησε τρία διαφορετικά σχολεία ενώ ήταν συμπτωματικό και είχε 112 επαφές που εντοπίστηκαν, συμπεριλαμβανομένων άλλων παιδιών και καθηγητών. Δεν εντοπίστηκαν συμπτωματικά δευτερογενή περιστατικά. Φυσικά δεν μπορεί να αποκλειστεί ένα μολυσμένο παιδί να κολλήσει κάποιον, αλλά αυτό δεν αλλάζει τις έως τώρα γενικές παρατηρήσεις. Μάλιστα, οι μεμονωμένες δημοσιευμένες αναφορές περιπτώσεων που αναφέρθηκε το παιδί σαν πηγή μετάδοσης, έχουν κακώς τεκμηριωμένα επιστημονικά δεδομένα μη επαρκή.

Και έκτον, δεδομένα από πληθυσμιακές μελέτες στην Ιταλία, την Ισλανδία και τη Σουηδία, δείχνουν ότι τα παιδιά είναι απίθανο να είναι πρωτογενείς περιπτώσεις μεταδόσεως της νόσου.

Μετά από όλα αυτά, τώρα, με τη βοήθεια όλων σας και όλων μας, καταφέραμε να φτάσουμε σε μία φάση όπου αποφασίστηκε μια σταδιακή επάνοδος, με βάση την παρακολούθηση ειδικών κριτηρίων, των μαθηματικών μας εκτιμήσεων του πραγματικού αναπαραγωγικού ρυθμού της επιδημίας.

Ένας μετριασμός της κυκλοφορίας του ιού αυτήν την περίοδο, παραμένει ο σημαντικότερός μας στόχος, με παρακολούθηση σε καθημερινή, το τονίζω, καθημερινή βάση του πραγματικού R0, του πραγματικού δείκτη αναπαραγωγικότητας του ιού, του πραγματικού R0.

Σε αυτή τη φάση, για πολλούς λόγους, είναι πολύ σημαντική η επιστροφή των παιδιών στην κανονικότητα, στη λειτουργία της κοινωνίας. Μαζί με την τήρηση των άλλων μέτρων, της υγιεινής των χεριών, της κάλυψης του βήχα, της διατήρησης μιας απόστασης. Μάλιστα, η Επιτροπή μας είχε δώσει το πράσινο φως στην ηγεσία για επάνοδο στην κανονικότητα και πριν τις προγραμματισμένες ημερομηνίες επιστροφής.

Επιτρέψτε μου να το πω. Θα συνεχίσουμε να είμαστε επιφυλακτικοί, αλλά ταυτόχρονα, σιγά σιγά, σταδιακά, ανάλογα με τα δεδομένα θα αναλάβουμε όλοι μας, με προσοχή και ευθύνη και με τη συνεργασία, τη δική μας συνεργασία, των ειδικών, αλλά και με τη βοήθεια όλων, να αξιοποιήσουμε τη σημαντική ευκαιρία που μας δόθηκε, να επανέλθουμε σε

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

μια μερική κανονικότητα και σιγά σιγά στην πλήρη κανονικότητα, όταν αυτό θα είναι εφικτό.

Νομίζω όλο αυτό θα είναι μια ευκαιρία να αλλάξουμε ακόμα περισσότερο και προς το καλύτερο τους εαυτούς μας. Βλέπω με αισιοδοξία κάποια νεότερα δεδομένα των τελευταίων δύο τριών ημερών, για τα φάρμακα και τα εμβόλια, αλλά με απογοήτευση από την άλλη πλευρά, κάποιες επικριτικές στάσεις σε οιαδήποτε διαδικασία απεγκλωβισμού, στηριζόμενες στην αβεβαιότητα και όχι στα διαθέσιμα επιστημονικά δεδομένα.

Καταλαβαίνω την αγωνία. Οι περισσότεροι έχουμε μικρά παιδιά στον περίγυρό μας, που σταδιακά θα επιστρέψουν στο σχολείο. Αλλά, η ανάγκη αναδύεται όλο και περισσότερο να προχωρήσουμε σταδιακά σε μία επάνοδο. Θα προσαρμοστούμε και θα το ξεπεράσουμε. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε κύριε Καθηγητά. Το λόγο έχει ο κύριος Χαρδαλιάς.

Ν. ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ: Καλησπέρα σας από την Πολιτική Προστασία. Όπως επισημάναμε και χθες στη συνέντευξη τύπου, τα θετικά αποτελέσματα που είχαμε στην πρώτη φάση, με τη συμβολή όλων, μας επιτρέπουν να προχωρήσουμε με πολύ προσεκτικά βήματα στο επόμενο στάδιο της προσπάθειάς μας.

Το στάδιο αυτό προβλέπει άρση περιορισμών ανά διαστήματα και απαιτεί ακόμα μεγαλύτερη κοινωνική υπευθυνότητα, γιατί τώρα θα κυκλοφορούμε περισσότερο και θα ερχόμαστε σε μεγαλύτερη επαφή με τους συμπολίτες μας.

Η κυκλοφορία του ιού μειώθηκε, αλλά και πάλι κατηγορηματικά θέλω να τονίσω και να προειδοποιήσω, ότι ο ιός παραμένει εδώ και δεν υπάρχει ούτε εμβόλιο, ούτε δεδομένη και αποτελεσματική θεραπεία ακόμα. Ούτε μπορεί δίπλα από κάθε πολίτη να υπάρχει ένας αστυνομικός ή ένα οποιοδήποτε στέλεχος του ελεγκτικού μηχανισμού του Κράτους.

Για αυτό και η ατομική ευθύνη είναι το μεγάλο μας όπλο. Ενημερώσαμε νωρίς για το επόμενο βήμα, για να είμαστε όλοι προετοιμασμένοι.

Θέλω να υπενθυμίσω ωστόσο, ότι μέχρι τη Δευτέρα ισχύουν στο ακέραιο τα περιοριστικά μέτρα κίνησης. Άρα, μέχρι τότε απαιτείται έντυπο και sms για κάθε αναγκαία μετακίνηση.

Επίσης, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι συγκεντρώσεις ανθρώπων, όπως αυτές για τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς, μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη ζωή συνανθρώπων μας. Προσβλέπουμε ότι όλα τα σωματεία των εργαζομένων, αλλά και όλες οι πολιτικές δυνάμεις, θα αναγνωρίσουν με τη στάση τους ότι φέτος είναι αλλιώς και θα συμβάλλουν στην προστασία της ανθρώπινης ζωής, ότι θα σεβαστούν τη συλλογική προσπάθεια και τον

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

αγώνα γιατρών, νοσηλευτών και όλων εκείνων που κάνουν τα πάντα για την αποφυγή της διασποράς του ιού και για τη θεραπεία των συνανθρώπων μας που νοσούν.

Να σημειώσω, επίσης, ότι δεν επιτρέπονται οι μετακινήσεις μακριά από τον τόπο μόνιμης κατοικίας μας. Δεν επιτρέπεται να πάμε ούτε στο εξοχικό, ούτε στο χωριό. Η μετακίνησή μας είναι δυνατή για πολύ συγκεκριμένους λόγους και μέχρι και την Κυριακή 3 Μαΐου θα συνεχίσουν να πραγματοποιούνται συστηματικοί έλεγχοι από τα αρμόδια όργανα και σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράβαση, θα επιβάλλονται τα προβλεπόμενα πρόστιμα.

Όπως είδατε, τα στάδια άρσης των περιοριστικών μέτρων θα απέχουν χρονικά μεταξύ τους, ώστε να υπάρχει δυνατότητα να αξιολογείται συνεχώς η εξέλιξη της πανδημίας. Γιατί, όπως έχουμε πει, η σταδιακή άρση των μέτρων δεν σημαίνει ότι σταματάει η μετάδοση του ιού. Και αυτό πρέπει να γίνει πέρα ως πέρα αντιληπτό. Ας είναι ξεκάθαρο, ότι και κρούσματα θα έχουμε και νοσηλείες και, δυστυχώς, συνανθρώπους μας που θα χάνουν τη ζωή τους.

Επίσης, κάποιες περιοχές ίσως να χρειαστεί να τεθούν σε καραντίνα αν παρατηρηθούν τοπικές εξάρσεις. Πιθανόν να χρειαστεί, αναλόγως των δεδομένων, μέτρα που αίρουμε τώρα, να τα ξαναπάρουμε στη συνέχεια.

Ζούμε πρωτόγνωρες καταστάσεις και εξετάζουμε μεθοδικά, προσεκτικά, κάθε μας βήμα. Η νέα καθημερινότητα στην οποία μπαίνουμε, απαιτεί σε κάθε χώρο να τηρούνται αυστηρά νέοι κανόνες υγιεινής, όπως επιβάλλεται από την κατάσταση και όπως αναλυτικά συστήνει η επιστημονική μας ομάδα. Οι άνθρωποι που και γνωρίζουν και μας συμβουλεύουν σε όλα αυτά τα στάδια της προσπάθειάς μας.

Αυστηρή, λοιπόν, τήρηση της απόστασης για λόγους δικής μας προστασίας και των γύρω μας, αντισηπτικό και πλύσιμο των χεριών, παράλληλα με τα παραπάνω χρήση καλύμματος ή μάσκας όταν βρισκόμαστε σε κλειστό χώρο και υπάρχει συγχρωτισμός.

Πιο συγκεκριμένα, η χρήση προστατευτικής μάσκας ή καλύμματος είναι υποχρεωτική στα μέσα μαζικής μεταφοράς, τόσο από τους εργαζομένους, όσο και από το επιβατικό κοινό. Επίσης, είναι υποχρεωτική για το προσωπικό και τους πελάτες, τους επισκέπτες, το καταναλωτικό κοινό στα σούπερ μάρκετ, στα καταστήματα τροφίμων, στα ταξί, στα κομμωτήρια, στα κέντρα αισθητικής, στα νοσοκομεία, στα ιατρεία, καθώς και στα διαγνωστικά εργαστήρια. Σε περίπτωση παράβασης, θα επιβάλλεται πρόστιμο 150 ευρώ.

Σε κάθε βήμα, σε κάθε αλλαγή των δεδομένων, θα υπενθυμίζουμε σε ποιες περιπτώσεις είναι υποχρεωτικό το κάλυμμα προσώπου ή η μάσκα.

Όσον αφορά στη διαδικασία άρσης των μέτρων που παρουσιάστηκε εχθές, υπάρχουν κάποια επιμέρους ζητήματα που πρέπει να απαντηθούν. Τις επόμενες δυο ημέρες θα υπάρξουν όλες οι απαραίτητες διευκρινήσεις.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι τίποτα δεν τελείωσε μέχρι να υπάρξει εμβόλιο ή αποτελεσματικό φάρμακο για τον ιό. Μέχρι τότε, θα ζούμε σε μια νέα καθημερινότητα. Το να βγούμε από το σπίτι μας και να είμαστε ασφαλείς, είναι πιο δύσκολο, είναι πιο σύνθετο από το να παραμείνουμε στο σπίτι μας.

Για αυτό θα επαναλαμβάνουμε συνέχεια τους κανόνες της νέας μας καθημερινότητας, ώστε να εξασφαλίσουμε ότι αυτή η σταδιακή επαναφορά σε μια νέα καθημερινότητα θα γίνει όσο το δυνατόν πιο ανώδυνα και για να μην υπάρξει οποιοδήποτε αναγκαστικό πισωγύρισμα.

Μένουμε σπίτι μέχρι τη Δευτέρα, λοιπόν, και στη συνέχεια βγαίνουμε με προσοχή ώστε να μένουμε ασφαλείς.

Όσον αφορά στα επιχειρησιακά ζητήματα, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι παρατείνεται μέχρι τις 17 Μαΐου, η αναστολή λειτουργίας του εργοταξίου της μονάδας 5 της Δ.Ε.Η. στην Πτολεμαΐδα.

Επίσης, θα ήθελα να σας πληροφορήσω ότι συνεχίζονται οι έλεγχοι σε όλες τις εισερχόμενες πτήσεις. Το προηγούμενο διήμερο έφτασαν στην Αθήνα 6 πτήσεις με 514 άτομα. Όλοι τους υποβλήθηκαν σε τεστ σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία. 9 τεστ βγήκαν θετικά, ενώ όλα τα υπόλοιπα ήταν αρνητικά.

Οι επιβάτες που τα τεστ τους ήταν αρνητικά και επέλεξαν να ολοκληρώσουν την καραντίνα στην κατοικία τους, ελέγχονται συστηματικά ως προς την τήρηση του κατ' οίκον περιορισμού τους.

Αγαπητοί μου συμπολίτες,

Λίγα 24ωρα μας χωρίζουν από το επόμενο βήμα. Ένα βήμα που έγινε δυνατό χάρη στην πειθαρχία και την υπευθυνότητα όλων.

Από τη Δευτέρα ξεκινάμε να χτίζουμε την «γέφυρα ασφαλείας» που ανέφερε ο Πρωθυπουργός. Κοινός τόπος ανάμεσα στο τμήμα της πορείας που ολοκληρώνουμε την Κυριακή και αυτό που ξεκινάμε, είναι ένας: η υπευθυνότητα.

Γιατί υπευθυνότητα και μέριμνα για το κοινό καλό απαιτεί η τήρηση των περιοριστικών μέτρων μέχρι και την Κυριακή. Υπευθυνότητα και μέριμνα για το καλό κοινό απαιτεί και η τήρηση των κανόνων υγιεινής, που θα προστατεύσουν τη Δημόσια Υγεία την επόμενη ημέρα.

Τον τελευταίο καιρό αποδείξαμε ότι και αίσθημα ευθύνης διαθέτουμε και πειθαρχία. Αυτό καλούμαστε να κάνουμε και στη συνέχεια. Παραμένουμε υπεύθυνοι, μένουμε ασφαλείς. Σας ευχαριστώ.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε κύριε Υπουργέ. Το λόγο έχει η κυρία Κεραμέως.

Ν. ΚΕΡΑΜΕΩΣ: Σας ευχαριστώ πολύ. Κυρίες και κύριοι, καλησπέρα σας. Η πρωτοφανής υγειονομική κρίση που διανύουμε, ανέδειξε τις δυνατότητές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

μας για συλλογική δράση, αλληλεγγύη και κοινωνική ευθύνη και στο χώρο της Παιδείας.

Στη βάση όσων εξήγγειλε χθες ο Πρωθυπουργός, προχωρούμε τώρα στο επόμενο βήμα, την αποκλιμάκωση των μέτρων και τη σταδιακή επαναλειτουργία δομών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Από την αρχή αυτής της κρίσης, έχουμε τονίσει ότι ακούμε προσεκτικά τους ειδικούς, τους εξαιρετικούς επιστήμονες που έχουμε το προνόμιο να μας συμβουλεύουν και να μας καθοδηγούν. Και το σχέδιο δράσης που θα σας παρουσιάσω σήμερα, στηρίζεται συνολικά και στην ομόφωνη απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορονοϊού.

Έχουμε ως Κυβέρνηση επιλέξει ένα σχέδιο, θα έλεγα, συντηρητικό, πιο μετριοπαθές σε σχέση με κάποιες προτάσεις ειδικών. Και ξεκινάμε μία διαδικασία δυναμική: κάθε βήμα θα αξιολογείται και θα επανεξετάζεται, εάν χρειαστεί, το πλαίσιο νέων δεδομένων.

Πρώτον, για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια εκπαίδευση και Ειδική αγωγή.

Η λειτουργία των σχολείων θα επανέλθει σταδιακά σε δύο φάσεις.

Στις 11 Μαΐου επιστρέφουν στις αίθουσες οι μαθητές της Γ' Λυκείου.

Στις 18 Μαΐου επιστρέφουν στις αίθουσες οι μαθητές της Α' και Β' Λυκείου, καθώς και του Γυμνασίου.

Προβλέπεται η επέκταση του διδακτικού έτους για Γυμνάσια και Λύκεια μέχρι τις 12 Ιουνίου.

Η νέα διδακτική χρονιά θα αρχίσει πιθανότατα νωρίτερα για όλους, από την 1^η Σεπτεμβρίου.

Δημοτικά και Νηπιαγωγεία.

Παρατείνεται η αναστολή λειτουργίας.

Εξετάζεται το ενδεχόμενο ανοίγματος την 1^η Ιουνίου, επαναλαμβάνω, το ενδεχόμενο, μόνο αν είμαστε απολύτως βέβαιοι ότι η πορεία της επιδημίας βαίνει καθοδικά.

Αν τα Δημοτικά και τα Νηπιαγωγεία επαναλειτουργήσουν φέτος, εξετάζεται το ενδεχόμενο παράτασης του διδακτικού έτους έως τις 30 Ιουνίου.

Θα υπάρξουν δύο ζώνες λειτουργίας του σχολείου:

Οι μαθητές θα πηγαίνουν στο σχολείο σε εκ περιτροπής υπο-μήματα, τα οποία θα προκύψουν από τη διαίρεση του τμήματος στα δύο, με στόχο την μείωση του συγχρωτισμού εντός της ίδιας αίθουσας. Η απόσταση μεταξύ των μαθητών θα πρέπει να είναι 1,5 μέτρο και απώτατος μέγιστος αριθμός μαθητών εντός της τάξης τα 15 άτομα.

Εκ περιτροπής διδασκαλία στα δύο υπο-μήματα. Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή θα πηγαίνει σχολείο το μισό τμήμα και Τρίτη-Πέμπτη το άλλο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

μισό, ενώ την επόμενη εβδομάδα θα γίνεται το αντίστροφο. Τα oligομελή τμήματα, έως 15 άτομα, θα μπορούν να λειτουργούν καθημερινά.

Θα υπάρχει πρόγραμμα για μελέτη στο σπίτι για τις ημέρες που οι μαθητές δεν θα βρίσκονται στο σχολείο.

Συνεχίζονται οι άδειες ειδικού σκοπού και στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, για γονείς με παιδιά σε εκπαιδευτικές δομές που παραμένουν σε αναστολή.

Στα σχολεία θα υπάρχουν αντισηπτικά, θα γίνεται φυσικός εξαερισμός. Προβλέπεται καθαρισμός δύο φορές την ημέρα.

Θα προβλεφθούν διαφορετικά διαλείμματα για τους μαθητές.

Θα απαγορευθεί η λειτουργία των κυλικείων.

Θα είναι προαιρετική η χρήση της μάσκας στην τάξη και στα μέσα μεταφοράς των μαθητών. Το τονίζω, αναφερόμαστε ειδικά εδώ στα μέσα που αφορούν τους μαθητές, για παράδειγμα τα σχολικά λεωφορεία.

Προ της έναρξης, θα σταλούν στους Διευθυντές των σχολείων οδηγίες του ΕΟΔΥ και του Υπουργείου, οι οποίες θα γνωστοποιηθούν σε εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς, σχετικά με τα αναγκαία μέτρα προστασίας.

Θα υπάρχει ιδιαίτερη μέριμνα, πρόβλεψη άδειας, για εκπαιδευτικούς που εμπίπτουν στην κατηγορία ειδικών αδειών απουσίας, όπως αυτές έχουν οριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών.

Θα υπάρχει δυνατότητα μη προσμετρώμενης απουσίας για μαθητές που έχουν ειδικό λόγο να μη βρίσκονται στο σχολείο, ειδικό λόγο βάσει δήλωσης του γονέα ή του κηδεμόνα περί ύπαρξης ατόμου ευπαθούς ομάδας στο σπίτι, όπως τα άτομα αυτά έχουν οριστεί από την αρμόδια Επιτροπή, ή σε περίπτωση που υπάρχει στο σπίτι κάποιο πρόσωπο το οποίο νοσεί.

Θα προβλέπεται ζωντανή αναμετάδοση του μαθήματος μέσω τηλεεκπαίδευσης, για όσους μαθητές έχουν ειδικό λόγο απουσίας από το σχολείο.

Και θα υπάρχει πρωτόκολλο του ΕΟΔΥ για τη διαχείριση τυχών συμπτωμάτων που εμφανίζονται σε μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Θα ακολουθείται η διαδικασία της ιχνηλάτησης με διαβαθμίσεις, ανάλογα με το κάθε περιστατικό. Προφανώς ο κύριος Τσιόδρας θα αναφερθεί ίσως εκτενέστερα σε αυτό.

Δεν θα διεξαχθούν προαγωγικές και απολυτήριες εξετάσεις.

Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην κάλυψη της ύλης, στη βάση οδηγιών του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

Η αξιολόγηση των μαθητών θα γίνει βάσει των βαθμών των τετραμήνων.

Τα φροντιστήρια θα ακολουθήσουν τη σταδιακή επαναλειτουργία της αντίστοιχης εκπαιδευτικής βαθμίδας. Δηλαδή τα τμήματα της Γ' Λυκείου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ξεκινούν στις 11 Μαΐου, τα τμήματα Α' και Β' Λυκείου και Γυμνασίου, καθώς και τα μαθήματα ξένων γλωσσών επανεκκινούν στις 18 Μαΐου.

Υπάρχει ωστόσο ισχυρή σύσταση για τηλεεκπαίδευση.

Θα ισχύουν και στα φροντιστήρια τα αυστηρά μέτρα πρόληψης, δηλαδή η απόσταση 1,5 μέτρου μεταξύ των μαθητών και το όριο των 15 μαθητών ανά τμήμα.

Για τα ειδικά σχολεία και τις δομές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης του εξωτερικού:

Για τα ειδικά σχολεία παρατείνεται η αναστολή λειτουργίας.

Όσον αφορά δε, τις δομές ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης του εξωτερικού, θα πραγματοποιείται η επαναλειτουργία βάσει απόφασης του συντονιστή εκπαίδευσης, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες κάθε χώρας.

Ανακοινώνουμε σήμερα την ημερομηνία έναρξης των Πανελλαδικών Εξετάσεων 2020. Ημερομηνία έναρξης για τα Γενικά Λύκεια η 15^η Ιουνίου και για τα Επαγγελματικά Λύκεια η 16^η Ιουνίου. Θα εκδοθεί αναλυτικό πρόγραμμα προσεχώς.

Αναμένονται και οι οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας για επιμέρους πτυχές του τρόπου διεξαγωγής των εξετάσεων.

Έρχομαι στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Για τα ΙΕΚ, η επανέναρξη λειτουργίας τους ορίζεται για τις 18 Μαΐου.

Και εδώ θα ισχύσει ο περιορισμός των 15 ατόμων ανά τμήμα και του 1,5 μέτρου.

Προβλέπεται η εξ αποστάσεως συμμετοχή καταρτιζόμενων.

Ανάλογα με την ειδικότητα και τη δυνατότητα διεξαγωγής εργαστηριακών μαθημάτων, η λήξη του έτους κατάρτισης θα είναι η 30^η Ιουνίου ή 30^η Σεπτεμβρίου ανάλογα με την περίπτωση.

Μαθητεία και σχολεία δεύτερης ευκαιρίας:

Ημερομηνία επανέναρξης η 18^η Μαΐου.

Για τη μαθητεία, η λήξη του έτους θα γίνει σταδιακά έως τις 15 Νοεμβρίου, αντί για τις 15 Σεπτεμβρίου.

Για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας:

Θα επιστρέψουν στις αίθουσες μόνο οι μαθητές του β κύκλου που αποφοιτούν φέτος, ξανά με τα γνωστά όρια προστασίας.

Οι λοιποί μαθητές θα προαχθούν βάσει της περιγραφικής αξιολόγησης που είχαν λάβει προ της αναστολής λειτουργίας.

Το σχολικό έτος θα λήξει στις 30 Ιουνίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Έρχομαι στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Συνεχίζεται κανονικά η εξ' αποστάσεως διδασκαλία και με αυτό τον τρόπο θα ολοκληρωθεί το ακαδημαϊκό εξάμηνο.

Από την 25^η Μαΐου, θα ξεκινήσουν δια ζώσης οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις.

Προβλέπεται και η επαναλειτουργία εστιών για όσους φοιτητές συμμετέχουν σε αυτά τα κλινικά και εργαστηριακά μαθήματα, σε αυτές τις κλινικές και εργαστηριακές ασκήσεις.

Οι εξετάσεις θα πραγματοποιηθούν. Αναμένεται έκδοση οδηγιών της Εθνικής Επιτροπής, αναφορικά με πτυχές που αφορούν στον τρόπο διεξαγωγής των εξετάσεων.

Το ακαδημαϊκό εξάμηνο θα ολοκληρωθεί κανονικά.

Αναφορικά με τις βιβλιοθήκες, δεν προβλέπεται για την ώρα η επαναλειτουργία τους.

Χώροι λατρείας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την Εκκλησία της Ελλάδος, για την εξαιρετικά υπεύθυνη στάση που επέδειξε ως προς την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων, ιδιαίτερα δε κατά την περίοδο του Πάσχα. Ευχαριστούμε επίσης θερμά τους εκπροσώπους όλων των θρησκειών και δογμάτων, για την άριστη συνεργασία και τη στήριξή τους στην κοινή μας προσπάθεια.

Από τις 4 Μαΐου οι χώροι λατρείας θα είναι ανοιχτοί για ατομική προσευχή.

Από τις 17 Μαΐου, οι λειτουργίες θα μπορούν να πραγματοποιούνται με συμμετοχή πιστών.

Και στις δυο αυτές περιπτώσεις, με αυστηρή τήρηση όλων των μέτρων ατομικής προστασίας και διαφύλαξης της δημόσιας υγείας, που θα αποσαφηνιστούν πάντοτε σύμφωνα με τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής της Προστασίας της Δημόσιας Υγείας.

Συνεχίζεται η εξ αποστάσεως εκπαίδευση όσο δεν έχουν επαναλειτουργήσει εκπαιδευτικές μονάδες και για μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας, που για ειδικούς λόγους δεν μπορούν να έχουν φυσική παρουσία σε εκπαιδευτικές δομές.

Θα ακολουθήσουν σχετικές διατάξεις, υπουργικές αποφάσεις και εγκύκλιοι, που θα ορίζουν αναλυτικά όλες τις πτυχές αναφορικά με την επαναλειτουργία δομών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Κλείνοντας, θα ήθελα να εκφράσω τις πιο θερμές ευχαριστίες του Υπουργείου και της Κυβέρνησης, σε εκπαιδευτικούς, στελέχη εκπαίδευσης, μαθητές, σπουδαστές, φοιτητές, γονείς, για τη θερμή ανταπόκριση, για τη ζέση με την οποία αγκάλιασαν το νέο εγχείρημα της εξ' αποστάσεως

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

εκπαίδευσης, για την προσαρμοστικότητα τους. Μας γεμίζουν δύναμη και αισιοδοξία.

Το μάθημα συνεχίστηκε στο σπίτι για μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές. Πήραμε, όμως, και όλοι μας ένα μάθημα ζωής. Ένα μάθημα ζωής για το πόσα πολλά μπορούμε να επιτύχουμε όλοι μαζί, όταν είμαστε ενωμένοι. Σας ευχαριστώ πολύ.

Χ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ: Κυρία Κεραμέως, με την επαναλειτουργία των σχολείων προβλέπεται τα παιδιά να θερμομετρούνται καθημερινά πριν μπουν στη σχολική αίθουσα; Επίσης, οι μαθητές συμπεριλαμβάνονται στις ομάδες του πληθυσμού όπου αναμένεται να επεκταθούν οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι ανίχνευσης του ιού;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Να απαντήσω εγώ. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει κάποια τέτοια πρόβλεψη για θερμομέτρηση των μαθητών. Όπως πολύ καλά γνωρίζετε, η θερμομέτρηση είναι ένα μη ασφαλές μέτρο, ιδιαίτερα για κάποιον ο οποίος δεν έχει συμπτώματα της νόσου, περίπου 10% όπως φαίνεται μπορεί να συμπεριφέρεται έτσι σε μεγάλες μελέτες, περιμένουμε ακόμα περισσότερα επιστημονικά δεδομένα. Και φυσικά μπορεί να είναι στο χρόνο επώασης.

Άρα η θερμομέτρηση δεν προσφέρει κάτι παραπάνω. Αυτό επαφίεται στην οικογένεια του παιδιού, να παρακολουθεί το παιδί για τα συμπτώματα, τα συμπτώματα που αναφέραμε και πολύ διεξοδικά προχθές, που έχουν σχέση με την καινούρια νόσο, ώστε να δίνεται η προτεραιότητα στην αποφυγή του να πάει στο σχολείο το παιδί με τα συμπτώματα και να μεταδώσει τη νόσο.

Όσον αφορά το δειγματοληπτικό έλεγχο και τον εργαστηριακό έλεγχο, φυσικά με τα νεότερα διαγνωστικά κριτήρια, τα οποία ακόμα δεν τα έχουμε ολοκληρώσει στην Επιτροπή, αλλά τα συζητούμε καθημερινά, επεκτείνεται ο εργαστηριακός έλεγχος και αφορά και ειδικές κατηγορίες ασυμπτωματικών ατόμων, ιδιαίτερα αυτά που ζουν σε δομές στις οποίες υπάρχει μεγάλος συνωστισμός, είναι ευάλωτες ομάδες, είναι παιδιά με ειδικές δεξιότητες, να το πούμε σωστά όπως πρέπει να λέγεται, και θεωρώ ότι θα είναι και μέρος της συζήτησής μας, όπως και άνθρωποι οι οποίοι δουλεύουν σε τέτοιες δομές και ευπαθείς άνθρωποι οι οποίοι έχουν επαφή με παιδιά. Άρα θα ανοίξει ο έλεγχος ακόμη περισσότερο. Θα μπορούν να ελεγχθούν.

Οποιοσδήποτε άνθρωπος έχει συμπτώματα, θα μπορεί να προσβλέπει στον εργαστηριακό έλεγχο, ώστε να γίνεται η αναγνώριση της περιπτώσεως, η ιχνηλάτηση των επαφών και τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτή την περίπτωση.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Και τα μέτρα – επειδή αναφέρθηκε η Υπουργός προηγουμένως να δώσω μια διευκρίνιση εδώ – που θα αφορούν ανίχνευση θετικής περιπτώσεως στο σχολείο, ακόμα δεν έχουν εξειδικευτεί. Τα συζητούμε.

Σίγουρα δεν θα είναι τα ίδια με τα μέτρα της πρώτης φάσης, όπου η επαφή της επαφής του παιδιού οδηγούσε στο κλείσιμο του σχολείου, έτσι; Αυτό δεν πρόκειται να ισχύει σε αυτή τη φάση. Θα υπάρχουν πολύ πιο διαφορετικοί όροι και διαφορετικά κριτήρια περνώντας σε αυτή την επόμενη φάση της επιδημίας.

Μ. ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Καθηγητά, μας είπατε πριν από λίγο τι άλλαξε και έγινε τώρα υποχρεωτική η χρήση της μάσκας στους κλειστούς χώρους, ενώ πριν δεν ήταν. Να είμαστε προετοιμασμένοι και για άλλες αλλαγές όσο μαθαίνουμε περισσότερα για τον ιό; Είναι ο πολίτης που καλείται πλέον να σηκώσει το μεγάλο βάρος για την εξέλιξη της επιδημίας, καθώς είναι στη διακριτική του ευχέρεια για εφαρμογή ή όχι των συστάσεων; Αν η συνάντησή μας με τον ιό δεν γίνει σταδιακά αλλά απότομα – με ανεξέλεγκτη διασπορά του – θα κλείσουν ξανά τα σχολεία που τώρα ανοίγουν; Θα κλειστούμε πάλι σπίτια μας; Το σύστημα υγείας θα αντέξει μια μεγαλύτερη έξαρση κρουσμάτων;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Όλες αυτές οι ερωτήσεις μας απασχολούν και εμάς καθημερινά και φυσικά παρακολουθούμε την εξέλιξη της επιδημίας, όπως και την εξέλιξη αυτού του «πειράματος» που κάνουν όλες οι χώρες στην Ευρώπη αυτή τη στιγμή, με τη σταδιακή άρση των μέτρων. Και δεν είμαστε οι πρώτοι που έχουμε ξεκινήσει.

Φυσικά και ένας ιός ο οποίος μεταδίδεται τόσο εύκολα και ο οποίος δοκιμάζει τα συστήματα υγείας όταν έχει απότομη αύξηση και απότομη εκθετική διασπορά στον πληθυσμό, πρέπει να σε έχει σε συνεχή επαγρύπνηση. Και αυτό εννοούσα προηγουμένως όταν έλεγα ότι θα έχουμε καθημερινή επαγρύπνηση, καθημερινή μαθηματική εκτίμηση του πραγματικού αναπαραγωγικού ρυθμού της επιδημίας, ώστε να δουλεύουμε με τους αριθμούς.

Οι αριθμοί συνήθως, όταν δεν μαγειρεύονται, δεν λένε ψέματα. Εμείς δεν μαγειρεύουμε τους αριθμούς. Θα έχουμε ακρίβεια στις εκτιμήσεις μας, η οποία θα αυξάνει με τον εργαστηριακό έλεγχο και νομίζω θα μπορούμε μεθοδευμένα να παρέμβουμε έγκαιρα, όπως το κάναμε και στην πρώτη φάση της επιδημίας.

Θέλω να ελπίζω πως θα το πετύχουμε. Είναι ακόμα ένα μεγάλο στοίχημα. Προσαρμοζόμαστε σε αυτή την ξέφρενη πορεία του ιού, προσαρμοζόμαστε στα νέα επιστημονικά δεδομένα τα οποία αλλάζουν τοποθετήσεις. Προσαρμοζόμαστε στην αβεβαιότητα η οποία σιγά σιγά γίνεται όλο και περισσότερη βεβαιότητα και ξεπερνάμε τις δυσκολίες.

Έτσι πρέπει να κινηθούμε. Φυσικά και το βάρος δεν ήταν σε εμάς, φυσικά και το βάρος δεν περνάει τώρα στον πολίτη. Φυσικά και το βάρος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

από την αρχή ήταν στον πολίτη και αυτό το κατανοούμε και το νιώθουμε. Και εμείς πολίτες είμαστε. Άρα το βάρος ήταν σε όλους μας, δεν αλλάζει κάτι τώρα, παραμένει σε όλους μας.

Α. ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Τσιόδρα, ποια ήταν τα επιστημονικά δεδομένα που προκάλεσαν το κλείσιμο των σχολείων; Και ποια είναι τα επιστημονικά δεδομένα που προκαλούν το άνοιγμα των σχολείων;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Ναι, νομίζω τα επιστημονικά δεδομένα που προκαλούν το άνοιγμα των σχολείων τα είπα ένα προς ένα, τα μέτρησα κιόλας. Αυτά νομίζω, να μην τα επαναλάβω.

Τα επιστημονικά δεδομένα που οδήγησαν στο κλείσιμο των σχολείων ήταν λιγότερα, ήταν πολύ λιγότερα. Και ήταν δεδομένα που αφορούσαν όχι το νέο κορονοϊό, αλλά τη γρίπη. Και γίνονταν εκτιμήσεις και προεκτάσεις των εκτιμήσεων, με βάση τα δεδομένα της γρίπης.

Βλέποντας όμως την ανησυχητική εκθετική διασπορά του ιού, υπολογίζοντας ότι ένα περίπου 10% θα ήταν σημαντική μείωση της διασποράς στον πληθυσμό εάν αυτή προερχόταν από τα παιδιά, και κάπου τόσο υπολογιζόταν από διάφορα μαθηματικά μοντέλα, θα είχαμε ένα πολύ σημαντικό παράγοντα να παρέμβουμε.

Και έπρεπε να το κάνουμε νωρίς, έπρεπε να το κάνουμε με ευαισθησία. Έπρεπε να ξέρουμε περισσότερα δεδομένα για το αν τα παιδιά είναι ή δεν είναι ευπαθής ομάδα. Και τότε, είχαμε πολύ λιγότερα δεδομένα από αυτά που έχουμε σήμερα.

Άρα ναι, τα σχολεία δεν τα κλείσαμε, τα σχολεία εισηγηθήκαμε να κλείσουν, ώστε να υπάρχει μια περιορισμένη διασπορά της νόσου σε αυτή την αρχική φάση, με τις αβεβαιότητες που είχαμε τότε, που είναι λιγότερες τώρα. Και νομίζω καλά το κάναμε.

Οι μαθηματικές μας εκτιμήσεις μάς έχουν οδηγήσει, παρά το γεγονός ότι έγιναν ταυτόχρονα το κλείσιμο των σχολείων με κάποιους άλλους χώρους όπως οι χώροι εστίασης των καφέ, των κινηματογράφων εκείνη την εβδομάδα, θεωρούμε πως συμμετείχε σε ένα μικρό ποσοστό στη μείωση του αναπαραγωγικού ρυθμού της επιδημίας, ο οποίος έπεσε ραγδαία μετά την εφαρμογή του απαγορευτικού.

Άρα, θεωρούμε ότι υπήρξε μια μικρή συμμετοχή των σχολείων και αυτό δεν αναιρεί την απόφαση για να προχωρήσουμε στο άνοιγμα των σχολείων και εξήγησα νομίζω τους λόγους.

Θεωρώ ότι αυτή τη στιγμή δεν είναι ο στόχος να μηδενίσουμε την κυκλοφορία του ιού. Αυτό είναι σχεδόν αδύνατο, για να μην πω τελείως αδύνατο. Αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να μετριάσουμε την κυκλοφορία του ιού στην κοινότητα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Π. ΚΑΡΛΑΤΗΡΑ: Κύριε Τσιόδρα και κύριε Κοντοζαμάνη, πολλοί ειδικοί αναφέρουν ότι για να περάσουμε στην άρση των περιοριστικών μέτρων απαιτείται μαζικός έλεγχος του πληθυσμού, για να υπάρχει εικόνα για τη διασπορά του ιού στην κοινότητα, δεδομένου ότι οι ασυμπτωματικές περιπτώσεις αποτελούν κλειδί για τη μετάδοση του κορονοϊού. Εξηγήστε μας, γιατί τα μαζικά τεστ θα ξεκινήσουν μετά την άρση των μέτρων; Είναι διαθέσιμα αυτή τη στιγμή τα τεστ ή έχουν παραγγελθεί; Στη συζήτηση για την επέκταση των κριτηρίων για τη διενέργεια του μαζικού ελέγχου, περιλαμβάνονται και πληθυσμιακές ομάδες που αφορούν τις εκπαιδευτικές μονάδες, όπως μαθητές, φοιτητές, εκπαιδευτικοί;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Απλά να πω, πριν απαντήσει ο Υφυπουργός, ότι φυσικά και περιλαμβάνονται στα κριτήρια μαζικού εργαστηριακού ελέγχου και τέτοιες ομάδες και ιδιαίτερα υπάρχει μεγάλη ευαισθησία στα νέα κριτήρια, τα οποία ακόμα δεν έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή. Ελπίζω πως αύριο θα εγκριθούν, ώστε να σας τα αναφέρω ένα προς ένα, και κριτήρια τα οποία αφορούν και ασυμπτωματικούς ανθρώπους.

Ο μαζικός εργαστηριακός έλεγχος, αν δεν το έχετε καταλάβει, ήδη έχει ξεκινήσει. Είχαμε 19.000 εργαστηριακά ελεγμένα δείγματα το 2009-2010 και έχουμε 72.000 μέσα σε λιγότερο από 2 μήνες. Και φυσικά, δεν μπορείτε να ελέγξετε 10 εκατομμύρια Έλληνες κάθε βδομάδα επί τρεις μήνες ακόμα.

Ο στοχευμένος εργαστηριακός έλεγχος αποδείχθηκε επιτυχής και έγινε με κανόνες προτεραιότητας και επάρκειας τότε των τεστ, η οποία αυξήθηκε, νομίζω θα σας πει ο Υπουργός για αυτά.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι με συγκεκριμένα κριτήρια θα συνεχίσει ο έλεγχος, θα επεκταθεί και γίνεται ήδη μαζικός εργαστηριακός έλεγχος σε ευάλωτες δομές, σε ευπαθείς ομάδες – το είδατε τις προηγούμενες δέκα μέρες. Δρούμε πιο γρήγορα, πιο στοχευμένα, ιχνηλατούμε πιο γρήγορα, περιορίζουμε τη διασπορά του ιού στην κοινότητα, με τη βοήθεια, βέβαια, και της Πολιτικής Προστασίας.

Β. ΚΟΝΤΟΖΑΜΑΝΗΣ: Να τονίσω καταρχήν, ότι ήταν και παραμένει στρατηγική μας ο μοριακός έλεγχος ανίχνευσης του κορονοϊού.

Επίσης, ειπώθηκε και χθες, θα χρησιμοποιηθούν τεστ αντισωμάτων για επιδημιολογικούς σκοπούς και αυτή τη στιγμή τα ταχέα τεστ είναι στη διαδικασία αξιολόγησης.

Υπάρχει ένας προγραμματισμός. Όσα τεστ χρειάστηκαν να γίνουν, έχουν γίνει. Όσα τεστ θα χρειαστούν να γίνουν, θα γίνουν. Υπάρχει επάρκεια και σίγουρα ο προγραμματισμός μας δεν στηρίζεται στον αριθμό των τεστ που έχουμε, στηρίζεται στις ανάγκες και στις προτεραιότητες που είπε ο Καθηγητής. Με βάση αυτές τις ανάγκες και τις προτεραιότητες

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

διεξάγουμε τα τεστ, καλύπτουμε επαρκώς την αγορά και κάνουμε τον προγραμματισμό για τους επόμενους μήνες.

Μ. ΚΑΪΤΑΝΙΔΗ: Κυρία Κεραμέως και κύριε Τσιόδρα, είστε σε θέση να μας πείτε πόσα δημόσια σχολεία έχουν σαπουνοθήκες, χαρτοπετσέτες και γενικώς αναλώσιμα; Στην αναλογία νιπτήρων-μαθητών, πώς συνδυάζεται το «πλένουμε τα χέρια μας» με το «αποφεύγουμε το συγχρωτισμό»; Επίσης, έχετε διαθέσιμο τον αριθμό των εκπαιδευτικών που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες; Και συνεπακόλουθα, πόσοι θα είναι εκείνοι που θα επιτηρούν τους μαθητές ώστε να τηρούνται τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής; Και τέλος, πόσο ασφαλή κρίνετε την έκθεση του μαθητικού πληθυσμού στο νέο κορονοϊό, δεδομένων των επιπλοκών που έχουν καταγραφεί σε παιδιά στη Γαλλία και την Αγγλία;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Να απαντήσω για το τελευταίο πριν να απαντήσει για κάποια πρακτικά θέματα η Υπουργός. Έχει επανεξεταστεί το θέμα αυτό της Γαλλίας και της Αγγλίας, για το οποίο σας μίλησα και προχθές. Δεν φαίνεται αυτή τη στιγμή να αφορά μεγάλο αριθμό παιδιών. Ίσα-ίσα, είναι λιγότερα από 20 παιδιά αυτή τη στιγμή στα οποία έχει αναφερθεί. Είναι ένα σύνδρομο που μοιάζει με τη νόσο Kawasaki, ένα φλεγμονώδες σύνδρομο.

Δεν φαίνεται ότι αλλάζει αυτά που ξέρουμε για τα παιδιά αυτά, τα σημαντικά σημεία τα οποία σας είπα. Μάλιστα, πολλοί κατηγορήσαν το Εθνικό Σύστημα Υγείας της Αγγλίας ότι προέβη πολύ γρήγορα και πολύ εσπευσμένα σε μια ανακοίνωση, η οποία πανικόβαλε τον κόσμο χωρίς λόγο.

Το παρακολουθούμε. Δεν αλλάζει τα επιστημονικά δεδομένα που ξέρουμε για τα παιδιά μέχρι σήμερα.

Ν. ΚΕΡΑΜΕΩΣ: Αναφορικά με την ερώτηση, κονδύλια έχουν δοθεί στους Δήμους για να προωθηθούν στις σχολικές επιτροπές για να καλύψουν ακριβώς τέτοιες ανάγκες στα σχολεία. Και με βάση την πληροφόρηση που έχουμε από τους Δήμους, τέτοια κονδύλια είναι διαθέσιμα, πλεονάζουν αυτή τη στιγμή.

Επιπλέον, έχουμε προχωρήσει σε διαδικασίες για την προμήθεια αντισηπτικών, για όλα τα σχολεία που θα λειτουργήσουν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ανακοινώσαμε.

Αναφορικά με εκπαιδευτικούς που ενδεχομένως ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες, προφανώς αυτό αφορά προσωπικά δεδομένα. Σε κάθε περίπτωση, υπάρχει ειδική διαδικασία, υπάρχουν συγκεκριμένες οδηγίες που έχουν εκδοθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, αναφορικά με τους όρους υπαγωγής στο καθεστώς των ειδικών αδειών.

Τέλος, σχετικά με τους επιτηρητές, δεν ξέρω αν η ερώτηση αναφέρεται στις Πανελλαδικές Εξετάσεις ή αλλού, έχουμε εκπονήσει όλα τα εναλλακτικά

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

σενάρια αναφορικά με τη διεξαγωγή των Πανελλαδικών Εξετάσεων. Αναμένουμε τις τελικές οδηγίες των ειδικών. Και όπως κάναμε και σήμερα και σας ξεδιπλώσαμε το συνολικό σχέδιο, έτσι θα κάνουμε και μόλις οριστικοποιηθούν οι οδηγίες και της Επιτροπής, αναφορικά με επιμέρους πτυχές της οργάνωσης των Πανελλαδικών Εξετάσεων.

Επαναλαμβάνω, οι Πανελλαδικές Εξετάσεις θα ξεκινήσουν στις 15 Ιουνίου για τα Γενικά Λύκεια και στις 16 Ιουνίου για τα Επαγγελματικά Λύκεια.

Δ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ: Κύριε Καθηγητά, παρατηρούμε τις τελευταίες ημέρες κλιμάκια του Ερυθρού Σταυρού να κάνουν θερμομέτρηση στους εισερχόμενους στα δικαστήρια. Πρόκειται για μέθοδο που θα χρησιμοποιηθεί στην επόμενη φάση; Και πόσο αξιόπιστη μπορεί να είναι στον εντοπισμό κρουσμάτων ή πιθανών κρουσμάτων;

Σ. ΤΣΙΟΔΡΑΣ: Νομίζω απάντησα όσον αφορά τη θερμομέτρηση και τα μειονεκτήματα που έχει η θερμομέτρηση. Φυσικά και δεν μπορείς να απαγορεύσεις σε κάποιον να θερμομετρεί ανθρώπους, οι οποίοι δεν καταλαβαίνουν αν έχουν πυρετό ή όχι.

Παρόλα αυτά, νομίζω είναι πολύ πιο σημαντικό από τη θερμομέτρηση η καθημερινή επαγρύπνηση για την υγεία μας. Γίνεται σαν μέτρο, έχει εφαρμοστεί σαν μέτρο, πολύ μικρή χρησιμότητα έχει, πολύ περισσότερη χρησιμότητα έχουν τα μέτρα ατομικής υγιεινής, υγιεινής των χεριών και απομάκρυνσης από μια τέτοια διαδικασία συγχρωτισμού ή συναθροίσεως, αν έχουμε συμπτώματα.

Αυτό νομίζω είναι το πιο σημαντικό αυτή την περίοδο, αυτό ήταν την προηγούμενη περίοδο, αυτό θα παραμείνει και μετά. Όλα τα υπόλοιπα είναι, κατά τη γνώμη μου, συμπληρωματικά μέτρα που έχουν αμφίβολο επιστημονικό όφελος και για αυτά θα τοποθετηθεί επίσημα και η Επιτροπή, ακόμα και για αυτά τα μικρά παραπάνω μέτρα όπως τη θερμομέτρηση ή τα γάντια για τα οποία σας έχω ξανά μιλήσει.

Το πιο σημαντικό από όλα τα υπόλοιπα συμπληρωματικά μέτρα ήταν η χρήση αυτού του καλύμματος μύτης-στόματος για το οποίο τοποθετηθήκαμε και για τα υπόλοιπα θα ξανατοποθετηθούμε. Αλλά αυτή τη στιγμή δεν τα θεωρώ τα πιο σημαντικά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ.